

Stilling i Folketirken vilde blive i den Grad vanffelig og mislig, at den næsten endogaa kunde kaldes uholdbar. Det skulde undersøges, om de enkelte Mænd, som ellers kunne være hæderlige Folk, vare istand til at udfylde deres Plads i Menighederne. Allerede dette vilde blive noget meget svært; men naar dernæst Penge skulde bevilges paa Rigsdagen, vilde dette let have tilfølgende, at Trangen i det enkelte Tilfælde vilde blive nærmere undersøgt, og at man vilde forlange efterviist, om den Trang, der var tilstede, havde sin Grund enten i Menigheden eller i Præstens Personlighed. Jeg vil ikke tale om det Skæve i en Sognepræsts Stilling, naar der skulde coordineres ham en residerende Capellan; det vilde i mange Tilfælde give Anledning til en usalig Splid. Man kan ikke bedømme en residerende Capellans Stilling efter Forholdene her i Hovedstaden; her kan det meget godt gaae an, at 1, 2, 3 residerende Capellaner staae ved Siden af Sognepræsten, men paa Landet er Tilstanden en ganske anden. Jeg skulde isvrigt med Glæde være gaaet ind paa det Forslag, som Fleertallet har gjort, hvis jeg paa nogen Maade kunde indsee, at det vilde fremme den Sag, hvorom det gjælder; jeg erkjender, at Forslaget er en virkelig Smødefkommen, og det gjør mig Dndt, at jeg ikke kan komme imøde her. Den ærede Ordfører for Mindretallet har paaviist, og jeg behøver derfor ikke videre at gjøre det, at dette Forslag bærer en Oplosningens Spire i sig. Det er navnlig fremsat for at frelse Kirkens Organisme, men jeg er overbeviist om, at det istedetfor at frelse, hvad der kaldes Kirkens Organisme, meget mere vil bibringe den Naadestødet. Nei, saa er efter min Overbeviisning det foreliggende Lovudkast langt mere tiltalende og svarende til den Hensigt, at afhjælpe den tilstedeværende Trang i Menighederne. Hvor der paa det ene eller det andet Sted er Trang til at faae en Kirke eller en Kirkebygning, der give man Menigheden Ret til at bygge den; hvor denne Trang er tilstede, er der i Almindelighed ogsaa, det maa man vel forudsætte, en religiøs Trang, og man give dem da ogsaa Ret til at vælge deres egen Præst; eller hvor der i Almindelighed er en religiøs Trang tilstede, der

give man dem denne Ret, naar det fordres af Familier i et Antal af 20, som hvoe indenfor en vis Omkreds, — thi jeg skal bemærke, at jeg i saa Henseende godt kan gaae ind paa det Endringsforslag, som er stillet af Mindretallet — men man paalægge dem tillige en Forpligtelse til at opføre en særegen Kirkebygning eller Vedesal. Eller det Tilfælde lader sig tænke, at der slet ikke er nogen Trang tilstede, da give man en Mand, som er ivrig og nidkjer og besjælet af Sands for Guds Rige — ja man behøver ikke at give Tilladelse til at vække Livet der, men naar Livet er vakt, og han har samlet en Kreds om sig af en Snees Familier, saa give man ham den Ret og Forpligtelse, som her er Tale om. Det er dette, som er udtalt i Lovforslaget, og som er Kjernen deri. Det er en saa naturlig Ret, forekommer det mig, som her fordres, at jeg ikke med min bedste Villie kan see, hvorledes denne Forbring kan afvises. Det er en Bevægelighed indenfor Folketirken, som man kun kan paastjønne og glæde sig over; thi den gaaer i den Retning, som er den godt, og som er Livet. Det er et Stykke Lavkirke, som bringes ind i Høikirken, og dette trænger Høikirken til, for at der paa mange Steder kan komme nogen sand Hvide og Dybde ind i den. Det er borgerligt talt Mindretallets Ret, som her kræves; det er kirkeligt og religiøst talt Landens Dørns Ret, som her skal varetages. Man vil kanskee sige, at det er en Ret, som kun meget lidet vil blive brugt, at Frugterne derfor ikke ville svare til de Forventninger, som man gjør sig derom. Det kan være, at denne Ret kun meget lidet vil blive benyttet; det kan være, naar man seer hen til den yngre Geistlighed eller til dem, som uddanne sig dertil, at der maastee er formeget af vor Tids Blødagtighed i den, til at den skulde kunne gaae ind paa saaledes at forsfage Verden og finde sig i mange af de Affavn, som visse her kræves. Men jeg antager det ogsaa for muligt, at Loven og dens Tilstedeværelse alene ville kunne virke noget Godt i saa Henseende, idet Loven ogsaa indirecte vil have sin store Betydning. Det har heller ikke altid været saa hyppigt, at Sognebaandsløsningen er bleven anvendt, men hvor den er bleven anvendt i større eller mindre